

۲۰۱۶/۰۷/۲۴

ارسالی / بخش: رجال و شخصیت تاریخی

کبرا نورزی نخستین وزیر زن در افغانستان!

او نه تنها اولین وزیر صحت زن در کشور بود بلکه اولین وزیر زن در تاریخ دولت افغانستان بود. کبرا نورزی دختر مرحوم بسم‌الله خان در سال ۱۹۳۲ میلادی در گذر باغبان کوچه شهر کابل به دنیا آمد.

آن‌ها پنج خواهر و سه برادر بودند. دوره طفولیت را در باغبان کوچه کابل گذرانید، در حالی که سال‌های بعد عمر را در کارته چهار و بعداً در کارته سه سپری کرد. او تعلیمات ابتدایی و ثانوی را در لیسه ملالی به اتمام رسانید و شامل رشته ساینس فاکولته نسوان شد، و در سال ۱۹۵۳ میلادی از فاکولته نسوان به درجه ممتاز فارغ گردید. او به‌حیث معاون لیسه ملالی و بعداً اولین مدیر افغان آن لیسه ایفا وظیفه کرد، این در حالی بود که مدیریت لیسه ملالی قبلاً به دوش استادان فرانسوی بود. در زمان مدیریت او، لیسه ملالی انکشاف چشمگیری کرد و به‌حیث یکی از بهترین لیسه‌های دختران افغانستان شناخته شد. کبرا نورزی کتابخانه مکتب را توسعه داد و لابراتوار فزیک و کیمیا را با تجهیزات مدرن وقت مجهز ساخت. در سال‌های ۱۹۵۲ تا ۱۹۵۷ میلادی بر علاوه مسؤلیت لیسه ملالی، او به‌عنوان رئیس فاکولته نسوان و بعداً به‌حیث رئیس موسسه نسوان ایفای وظیفه کرد. در سال ۱۹۵۷ میلادی مؤسسه نسوان به‌حیث یک سازمان مستقل دارای اساسنامه و اهداف به نام «د میرمنو تولنه» ثبت شد و توجه بیشتر به انکشاف نهضت زنان و اشتراک آن‌ها در امور معطوف گردید. کبرا نورزی در سال ۱۹۵۸ میلادی جهت ادامه تحصیلات عالی به پوهنتون سوربون پاریس رفت. بعد از ختم تحصیلات در فرانسه، به‌عنوان رئیس فاکولته تدبیر منزل در پوهنتون کابل مقرر گردید. در سال ۱۹۶۴ میلادی عضویت کمیسیون مشورتی تدقیق قانون اساسی را کسب کرد. این کمیسیون مشتمل بر ۲۳ عضو بود، از جمله دو خانم هر یک کبرا نورزی و معصومه عصمتی وردک که هر دو از پیشگامان نهضت نسوان و از جمله معنود زنان تحصیل کرده و فعال بودند، عضویت آن را داشتند. کبرا نورزی از سال‌های ۱۹۶۵ تا ۱۹۶۹ میلادی به‌حیث وزیر صحت ایفای وظیفه کرد. از کارهای ارزشمند او در وزارت صحت ایجاد یک عده شفاخانه‌ها و کلینک‌ها در افغانستان، تصویب قانون ادویه جنریک و تأسیس انجمن رهنمای خانواده در کابل و ولایات بود. او به‌حیث وزیر صحت، با جرات و فعال، به دورترین نقاط افغانستان سفر کرد. از جمله به ولایات پروان، لوگر، کندز، هرات، چخانسور، بلخ، هلمند، کنرهار، ننگرهار، لغمان و بدخشان سفر کرد و با همکاری مأمورین محل مراکز صحتی را افتتاح و رونق داد. کبرا نورزی با آن که داکتر طب نبود، در زمان مسؤلیت خدمات صحتی انکشاف مزید کرد و تاریخ او را به نام وزیر مدبر و موفق در حافظه خود ثبت کرد. کبرا نورزی در دوره سردار محمد داوود خان در سال ۱۹۷۳ میلادی بار دیگر به‌حیث رئیس موسسه نسوان یا «د میرمنو تولنه» تعیین شد. کارهای او در مؤسسه نسوان شامل انکشاف برنامه‌های سوادآموزی، ایجاد کودکانستان‌ها در مرکز و ولایات و تأسیس مکتب مسلکی نسوان بوده است. کبرا نورزی در سال ۱۹۷۷ میلادی وکیل انتخابی در لویه جرگه از ناحیه هفتم شهر کابل گردید و به‌حیث عضو لویه جرگه در تصویب قانون اساسی جدید در آن سال سهم گرفت. کبرا نورزی قریحه شعری داشت و خود اشعار چند سروده است. او ازدواج نه کرده بود و سال‌های عزیز عمر خود را در خدمت‌گذاری به وطن سپری کرد. کبرا نورزی در سال‌های بعد با وجود دشواری‌ها و ناملایمات کشور را ترک نه کرد. در حالی که ناگزیر خواهران و برادران خود را مجبور به ترک وطن کرد، خودش با مادر و خواهر کوچکش تا آخر عمر در کابل باقی ماند. کبرا نورزی در دامان وطن به تاریخ ۳۰ جنوری ۱۹۸۶ میلادی در منزل شخصی‌شان واقع در کارته سه شهر کابل به عمر ۵۴ سالگی داعیه حق را لیبیک گفت و در شهدای صالحین به خاک سپرده شد. کبرا نورزی از جمله زنان برجسته در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ میلادی در افغانستان بود. اسمش در جمله مفاخر نسوان معاصر در تاریخ افغانستان درج و ماندگار است.